

4. maj 2026

FM2026/169

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at ændre Inatsisartutlov om orlov i forbindelse med graviditet, fødsel og adoption, således at alle hjemmegående mødre får ret til 40 timers barselsdagpenge i 19 uger uden hensyntagen til tidligere beskæftigelse

(Medlem af Inatsisartut Jens NapätôK', Naleraq)

På vegne af Siumut takker vi for det fremlagte forslag samt det fremlagt af Jens NapätôK' og Naalakkersuisuts svar.

Siumut mener grundlæggende:

At alle børn skal sikres en god og tryk start – uanset forældrenes situation.

Som forslagsstilleren påpeger, er uligheden reel. Hjemmearbejdende, herunder fiskere, fangere og fåreholderfamilier, er i dag stillet dårligere end lønmodtagere, idet nogle kun modtager 14 timer om ugen. Dette har vi i Siumut gentagne gange påpeget. Tak til Sulinermik Inuussutissarsiutillit Kattuffiat (SIK) for at have etableret en barselsfond, som har gjort det muligt at bidrage til en form for sikring.

Siumut har fuld forståelse for forslagsstillerens argumentation. At man bliver betragtet som "ikke-arbejdsdygtig" er vanskeligt at acceptere for Siumut. Det er netop her, en betydelig ulighed opstår ved at give forskellige vilkår til forskellige grupper.

Dette ligger inden for vores ansvar som politikere.

Samtidig vil vi også være opmærksomme på Naalakkersuisuts budskab.

Den nuværende ordning er baseret på tabt arbejdsfortjeneste, og derfor opstår der forskelle.

Siumut mener, at det i denne sammenhæng ikke kun handler om økonomi i forbindelse med det at få børn, men at barnets behov er det centrale.

Derfor bør det vurderes, om ordningen sikrer mere lige vilkår for børn.

Siumut mener dog, at det fremlagte forslag endnu ikke er tilstrækkeligt bearbejdet.

I forhold til, at alle skal modtage samme ydelse, rejser det en række væsentlige spørgsmål:

- økonomisk bæredygtighed
- hvordan bevillingerne skal anvendes

- samt hvordan ydelserne skal målrettes

Siumut ønsker løsninger, der fungerer i praksis.

Samtidig vil vi i forhold til Naalakkersuisut understrege:

Planer om undersøgelser alene er ikke tilstrækkelige, og først at handle i efteråret 2027 er efter Siumuts opfattelse for sent. Derfor vil Siumut klart opfordre til, at dette arbejde søges færdiggjort tidligere i udvalget, for eksempel med henblik på afslutning i foråret 2027.

Familier har behov i dag.

Derfor mener Siumut, at det er nødvendigt:

- at mulighederne afklares hurtigere
- at de mest trængende prioriteres
- samt at vi bevæger os mod en mere ligelig ordning

Siumut har delvist forståelse for Naalakkersuisuts forslag om undersøgelse, særligt med henblik på at få klarlagt de økonomiske konsekvenser. Men samtidig skal det bemærkes, at der i finansloven er blevet fjernet indbetalinger til barselsfonden (hovedkonto 31.03.35) for de kommende fire år. Dette er begrundet med, at fonden har tilstrækkelige midler, og at anvendelsen af midlerne er begrænset. Derfor ønsker Siumut, at det i udvalget undersøges, om fondens rammer er for snævre, og hvis det er tilfældet, bør arbejdsgangene i fonden tilpasses.

Det skal også siges, at fonden ikke må bruges som begrundelse for at udskyde arbejdet, da vi mener, at processen skal fremmes hurtigst muligt, og at der skal ske ændringer i denne valgperiode. Derfor vil Siumut kræve en tidligere tidsramme, da arbejdet ikke kan udskydes.

Siumut forventer, at arbejdet bliver fremmet, og at de ønskede afklaringer behandles grundigt i udvalget.

Afslutningsvis vil vi sige:

Vi prioriterer højt at styrke rettighederne for dem med mindst arbejdsindkomst, og ikke mindst for fiskere og fangeres hustruer. Og for at dette ikke blot skal blive ord, håber vi, at dette forslag vil blive støttet, og at et flertal vil bakke det op i praksis.

Siumut står for en ansvarlig udvikling og lægger samtidig vægt på lighed. Vi ønsker en ordning, der er økonomisk bæredygtig og til gavn for samfundet.

At få børn skal være attraktivt, og det skal være ønskværdigt at få børn. Lad os lægge udsagnet "det er for dyrt at få børn" bag os og skabe ordninger, der ikke belaster nye forældre, men derimod letter byrden i forhold til daginstitutionsområdet.

Tiden er inde til, at vi – når vi taler om bæredygtighed – også fastholder mennesket, og lad os tage dette skridt i forhold til befolkningsudvikling og velfærd. Lad os begynde at arbejde med et større perspektiv.

Med disse bemærkninger indstiller Siumut, at forslaget sendes videre til Familie- og Sundhedsudvalget.

Lars Poulsen, Siumut